

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚEI

**EXECUTARE A HOTĂRÎRILOR JUDECĂTOREȘTI
ÎN MATERIE CIVILĂ**

CURRICULUM

FORMATOR:

Dumitru VISTERNICEAN,
Judecător CSJ, membru CSM

CHIȘINĂU – 2012

I. PRELIMINARII

Executarea actelor de procedură civilă și penală face parte indispensabilă din cadrul procesului de înfăptuire a justiției. Caracterul axiomatic al acestei afirmații nu are nevoie de argumente. Doar prin executarea actului judecătoresc se va putea asigura respectarea dreptului la un proces echitabil, consfințit în art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Întrucât procedura de executare a actelor dispoziționale civile se înfăptuiește unei legi cadru proprii, precum și unui mare număr de acte normative relevante carecterul complex al acesteia este de netăgăduit. Dar necesitatea studierii prezentului curs este dictată de faptul că instanța de judecată examinează contestațiile în materia executării, fapt care implică respectarea anumitor principii, termene, exigențe de formă și conținut. Acestor repere urmează să li se acorde o atenție deosebită pentru a asigura nu doar o practică corectă de aplicare a normelor de procedură, dar și una uniformă și previzibilă.

Faza trimiterii spre executare a hotărîrilor judecătorești constituie etapa finală a procesului alături de punerea în executare a hotărîrilor, sau altfel spus faza cînd participanții la proces resimt efectele procesului civil ca act al justiției. Importanța acestei etape a procesului este evidentă, or comportă consecințe asupra făptuitorului cît și asupra victimei (părții vătămate), iar ca finalitate scoate în evidență momentul triumfării adevărului și restabilire a echității sociale.

Curriculumul în cauză, cu referire la executarea hotărîrilor judecătorești în materi civilă, derivă din abordarea celor mai caracteristice deficiențe de ordin procesual privitor la faza de trimitere spre executare și punere în executare a hotărîrilor judecătorești. În acest context, mai multe probleme de drept scoase în evidență, aprecierea jurisprudenței CtEDO în această dimensiune, au ca scop cultivarea la audienții cursului a abilităților de a se orienta corect în diverse situații practice ajutîndu-i să adopte soluții procesuale corecte.

Realizarea cursului este preconizată în formula celor două forme de instruire – prelegeri (4 ore) și lecții practice (8 ore) pentru fiecare componentă: executarea hotărîrilor judecătorești în materie civilă și în materie penală.

II. OBIECTIVE GENERALE

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să descrie intentarea procedurii de executare;
- să identifice actele supuse executării;
- să determine cheltuielile legate de executare silită;
- să explice particularitățile procedurale de executare silită a diferitor categorii de pricini;
- să evidențieze procedura de sechestrare și vânzare a bunurilor;
- să determine formele de contestare a actelor executorului judecătoresc;
- să stabilească legislația în domeniul executării hotărârilor judecătorești, a tratatelor și convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- să identifice chestiunile care apar la punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești;
- să caracterizeze efectele și consecințele nerespectării legii la faza trimitere spre executare și punere în executare a hotărârilor judecătorești;
- să identifice modul de întocmire a actelor procesuale legate de faza punerii în executare a hotărârilor judecătorești.

La nivel de aplicare:

- să aplice corect normele de executare a hotărârilor la lecțiile practice;
- să generalizeze practica judiciară în cazul executării actelor cu caracter civil;
- să argumenteze deficiențele în aplicarea legislației;
- să distingă instanțele și autoritățile cu competențe pertinente fazei de punere în executare a hotărârilor judecătorești;
- să posede deprinderi practice privind întocmirea actelor cu caracter procesual în materie execuțional civilă;
- să aplice jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului referitoare la respectarea termenilor și a procedurii de executare a hotărârilor judecătorești.

La nivel de integrare:

- să estimeze rolul practicii judiciare în perfecționarea legislației de executare a actelor judecătorești cu caracter civil;
- să înainteze propuneri de perfecționare a legislației în domeniul executării actelor cu caracter civil;
- să soluționeze contestările împotriva actelor executorului judecătoresc;
- să întocmească acte judecătorești de dispoziție ca efect al examinării contestărilor în materie de executare civilă;
- să estimeze modul de examinare a chestiunilor de punere în executare a hotărârilor judecătorești în materie civilă în funcție de materia solicitării.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Semestrul	Numărul de ore		Modalitatea de evaluare	Responsabil de disciplină
		curs	practice		
	II	8	16	colocviu diferențiat	Dm. Visternicean

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs

Nr. d/o	Tema	Realizarea în timp (ore)
1.	Principiile fundamentale ale procedurii de executare a actelor organelor jurisdicției civile.	1
2.	Participanții la procedura de executare și părțile în procedura de executare a actelor organelor jurisdicției civile.	1
3.	Documentele executoriu și actele supuse executării silite.	1
4.	Actele procesuale ale executorului, termenele în procedura de executare și cheltuielile de executare.	1
5.	Rămânerea definitivă și trimiterea spre executare a hotărârii instanței de judecată.	2
6.	Probleme de drept identificate la punerea în executare a hotărârilor judecătorești în materie penală.	2
Total		8

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor practice

Nr. d/o	Tema	Realizarea în timp (ore)
1.	Participanții la procedura de executare și părțile în procedura de executare a actelor organelor jurisdicției civile.	2
2.	Documentele executoriu și actele supuse executării silite.	2
3.	Actele procesuale ale executorului, termenele în procedura de executare și cheltuielile de executare.	2
4.	Etapele procedurii de executare silită și incidentele de procedură în cadrul executării silite și procedura soluționării lor.	4
5.	Contestarea actelor executorului judecătoresc de către participanții la procedura de executare.	4
6.	Rămânerea definitivă și trimiterea spre executare a hotărârii instanței de judecată.	2
Total		16

V. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	CONȚINUTURI
<ul style="list-style-type: none"> - să definească principiile dreptului execuțional-civil; - să delimiteze categoriile de principii; - să identifice principiile specifice dreptului execuțional – civil; - să analizeze interacțiunea principiilor dreptului execuțional - civil; - să aprecieze importanța principiilor dreptului execuțional – civil; - să determine importanța respectării principiilor dreptului execuțional – civil în practica executării actelor cu caracter civil; - să soluționeze just situațiile de caz relevante unităților de conținut. 	<p>Tema 1. Principiile fundamentale ale procedurii executării a actelor organelor jurisdicției civile</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și importanța principiilor procedurii de executare a actelor adoptate de către organele jurisdicției civile. 2. Conexitatea principiilor procedurii de executare. 3. Principiile organizațional-funcționale ale dreptului execuțional - civil; 4. Principiile funcționale ale dreptului execuțional- civil; 5. Principiile internaționale ale dreptului procesual civil; 6. Conexitatea principiilor procedurii de executare; 7. Importanța respectării principiilor dreptului execuțional în practică executării actelor jurisdicției civile; 8. Principiul legalității și realizarea lui în procesul de executare. 9. Alte principii ale procedurii de executare (disponibilitatea, umanismului, limba de procedură, egalitatea, obligativitatea cerințelor executorului judecătoresc, egalitatea în drepturi procedurale ale părților, oralitatea, independența și imparțialitatea executorului judecătoresc în cadrul procedurii de executare și supunerea lor numai legii)
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice categoriile de participanți la procedura de executare; - să definească noțiunile de capacitate de folosință și de exercițiu în procedura de executare; - să identifice condițiile pentru a fi parte în procedura de executare; - să analizeze drepturile și obligațiile ale părților în procedura de executare; - să delimiteze scopul, temeiurile și felurile coparticipării în procedura de executare; - să definească noțiunea și să identifice temeiurile succesiunii în procedura de executare; - să determine rolul instanței de judecată ca 	<p>Tema 2. Participanții la procedura de executare și părțile în procedura de executare a actelor organelor jurisdicției civile</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și clasificarea participanților la procedura de executare. 2. Părțile în procedura de executare. 3. Capacitatea de folosință și exercițiu a părților în procedura de executare. 4. Drepturile și obligațiile părților. 5. Instanța de judecată ca subiect specific în procedura de executare. 6. Persoanele care contribuie la executarea hotărârilor (specialistul, expertul,

<p>subiect specific în procedura de executare;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să evedențieze persoanele care contribuie la executarea hotărârilor cu caracter civil (specialistul, interpretul, expertul, organele de poliție, organele fiscale, instituțiile bancare etc.); - să soluționeze just situațiile de caz relevante unităților de conținut. 	<p>interpretul, organele de poliție, etc.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să determine cerințele înaintate față de actele executorii; - să identifice documentele executorii; - să definească titlul executoriu și alte acte executorii; - să evedențieze procedura de eliberare a titlului executoriu; - să determine particularitățile hotărârilor instanțelor judecătorești arbitrale străine - ca acte supuse executării. - să definească noțiunea de document executoriu, - să delimiteze felurile documentelor executorii; - sa clarifice esența și importanța titlului executoriu; - să identifice tangența dispozitivului hotărârii judecătorești cu procedura de executare; - să caracterizeze cerințele înaintate față de documentul executării; - să delimiteze consecințele nerespectării lor; - să soluționeze just situațiile de caz relevante unităților de conținut. 	<p>Tema 3. Documentele executoriu și actele supuse executării silite</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea documentului executoriu; 2. Clasificarea documentelor executorii: titlul executoriu, dispozitivul, hotărârile instanțelor judecătorești și arbitrale străine; 3. Cerințele înaintate față de documentul executării și consecințele nerespectării lor; 4. Noțiunea și trăsăturile specifice ale actului supus executării silite; 5. Cerințele înaintate față de actele executorii; 6. Acte executorii, documentele executorii, particularitățile actelor executorii.
<ul style="list-style-type: none"> - să evedențieze modul de calcul a termenilor în procedura de executare; - să stabilească cazurile de executare imediată a actelor supuse executării; - să definească termenii de prezentare a documentului executoriu și termenii de executare a documentului executoriu; - să evedențieze consecințele nerespectării termenelor de executare; - să definească noțiunea de cheltuieli de executare; - să determine temeiurile de încasare a taxei de executare; - să evedențieze modul de restituire a taxelor de executare; - să determine cheltuielile pentru efectuarea actelor de executare și modul de încasare a cheltuielilor pentru executarea actelor de executare; 	<p>Tema 4. Actele executorului, termenele în procedura de executare și importanța lor. Cheltuielile de executare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea termenelor în procedura de executare și importanța lor. 2. Clasificarea termenelor în procedura de executare; 3. Calcularea termenelor în procedura de executare; 4. Repunere în termen; 5. Prelungirea termenelor în procedura de executare; 6. Consecințele nerespectării termenelor în cadrul procedurii de executare; 7. Noțiunea și felurile cheltuielilor de executare; 8. Taxa de executare; 9. Cheltuielile legate de executare

<ul style="list-style-type: none"> - să formuleze noțiunea de act de procedură emis de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare; - să delimiteze încheierea judecătorească de cea a executorului judecătoresc; - să identifice modul de perfectare și conținutul procesului-verbal. 	<p>hotărârilor cu caracter civil;</p> <p>10. Repartizare cheltuielilor de executare</p> <p>11. Noțiuni generale privind actele de procedură emise de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare.</p> <p>12. Încheierea executorului judecătoresc. Procesul – verbal. Alte acte.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să determine etapele procedurii de executare silită; - să caracterizeze regulile cu privire la timpul și locul efectuării executării silite; - să determine modalitățile de executare silită; - să evidențieze incidentele de procedură în cadrul executării silite și procedura soluționării lor. - să caracterizeze bunurile urmăribile și neurmăribile; - să determine consecutivitatea urmăririi bunurilor; - să evidențieze care venituri nu pot fi urmărite; - să stabilească procedura de sechestrare și vânzare a bunurilor; - să descrie licitația ca formă de realizare a bunurilor; - să expună modul de satisfacere a creanțelor creditorilor; - să determine esența incidentului de procedura; - să evidențieze natura juridică a felurilor incidentelor de procedura în cadrul executării silite; - să determine temeiurile și procedura amânării în cadrul executării silite; - să formuleze și să exemplifice temeiurile de suspendare a executării silite; - să clarifice modul de schimbarea modului de executare; - să releve esența cauțiunii; - să analizeze procedura explicării actului supus executării; - să soluționeze just situațiile de caz relevante unităților de conținut. 	<p>Tema 5. Etapele procedurii de executare silită și incidentele de procedură în cadrul executării silite și procedura soluționării lor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni generale privind executarea silită. 2. Etapele procedurii de executare silită. 3. Măsurile de executare silită, procedura aplicărilor. 4. Modalitățile de executare silită. 5. Locul, timpul efectuării executării silite. 6. Procedura urmăririi bunurilor. Consecutivitatea urmăririi bunurilor. 7. Bunurile ce nu pot fi urmărite. 8. Realizarea bunurilor sechestrate. 9. Licitația ca formă de realizare a bunurilor. 10. Modul de satisfacere a creanțelor creditorilor. 11. Noțiunea și felurile incidentelor de procedură. 12. Amânarea executării silite 13. Suspendarea executării silite 14. Schimbarea modului de executare. 15. Cauțiunea. 16. Explicarea actului supus executării.
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice condițiile pentru contestarea acțiunilor executorului judecătoresc. - să determine organele competente de a soluționa contestațiile participanților la procedura de executare. - să aplice formule de apărare a drepturilor participanților la procedura de executare administrativă 	<p>Tema 6. Contestarea actelor executorului judecătoresc de către participanții la procedura de executare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Condițiile pentru contestarea acțiunilor executorului judecătoresc. 2. Organele competente de a soluționa contestațiile participanților la procedura

<ul style="list-style-type: none"> - să aplice formule de apărare a drepturilor participanților la procedura de executare judiciară - să aplice formule de apărare a drepturilor participanților la procedura de executare mixtă. - să analizeze procedura de examinare a cerilor depuse împotriva acțiunilor (actelor) executorului judecătoresc. - să determine persoanele care sînt în drept să conteste actele executorului judecătoresc; - să soluționeze just situațiile de caz relevante unităților de conținut. 	<p>de executare.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Formule de apărare a drepturilor participanților la procedura de executare: <ul style="list-style-type: none"> • administrativă • judiciară • mixtă. 4. Procedura de examinare a cerilor depuse împotriva acțiunilor (actelor) executorului judecătoresc. 5. Hotărîrea instanței de judecată.
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice momentul rămînerii definitive a hotărîrilor judecătorești; - să identifice instanțele competente de punerea în executare a hotărîrilor pronunțate de diferite instanțe; - să deprindă procedee și consecutivitatea aplicării acestora pentru asigurarea trimiterii spre executare a hotărîrilor judecătorești; - să cunoască impactul nerespectării procedurii de trimitere spre executare; - să cunoască riscurile nerespectării prevederilor legii în materie execuțional – penală; - să cunoască organele care asigură punerea în executare a hotărîrilor judecătorești; 	<p>Tema 7. Rămîneria definitivă și trimiterea spre executare a hotărîrii instanței de judecată</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea momentului rămînerii definitive: <ol style="list-style-type: none"> a) Hotărîrii primei instanțe; b) Hotărîrii instanței de apel; c) Hotărîrii instanței de recurs. 2. Efectele juridice și consecințele nerespectării termenului de redactare a hotărîrii: <ol style="list-style-type: none"> a) îngrădirea dreptului de acces la justiție; b) impactul asupra termenului rezonabil de examinare; c) modalități de control a riscurilor disciplinei executorii. 3. Organele care asigură punerea în executare a pedepsei penale, măsurilor de siguranță, măsurilor preventive.

VI. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ A AUDIENȚILOR

Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
Material analitic pe suport de hârtie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studierea practicii judiciare referitoare la contestările în materie de executare publicată pe site-urile instanțelor judecătorești sau din arhivele instanțelor; ▪ Gruparea contestărilor în materia executării fie în funcție de instanțe de judecată, fie în dependență de obiectul contestării; ▪ Analiza materialului colectat; ▪ Depistarea deficiențelor de aplicare a normelor de drept execuțional civil și penal; ▪ Evaluarea practicii execuțional penale și identificarea riscurilor; ▪ Modelarea situațiilor procesuale și identificarea soluțiilor corecte de reacționare; ▪ Studierea situațiilor tipice; ▪ Formularea recomandărilor și concluziilor proprii; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Complexitatea studiului; ▪ Accesibilitatea modului de relatare a materialului analizat; ▪ Motivarea propriilor concluzii; 	Către lecția practică corespunzătoare.

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

Mostră de evaluare sumativă finală

Mostră:

1. Indicați varianta corectă ce reflectă momentul devenirii definitive a hotărârii judecătorești de apel:
 - a) la data pronunțării deciziei în apel;
 - b) la data expirării termenului de recurs;
 - c) la data retragerii recursului ordinar.
2. Indicați calea procesuală oferită participanților la proces pentru a se asigura de respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei.
3. Condamnatul „A” executând pedeapsă penală în penitenciarul din or. Lipcani pentru omor cu premeditare a două persoane, la 20.07.2011, lucrând în atelierul penitenciarului a suportat un accident, urmare a căruia s-a îmbolnăvit de o boală gravă. Starea generală a sănătății nu-i permite condamnatului să se îngrijească fără ajutorul altor persoane.
 Identificați autoritățile statului competente și obligate să reacționeze în circumstanțele descrise. Comentați cu referire la sursă competențele organelor identificate: a) în materie de drept material și procesual, b) în materie de drept execuțional.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative

1. Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale din 04 noiembrie 1950.
2. Convenția privind procedura civilă, încheiată la 01 martie 1954 la Haga.
3. Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958.
4. Convenția de la Lugano privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, adoptată la 30 octombrie 2007.
5. Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, încheiată la New York la 20 iunie 1956.
6. Convenția Europeană din 20 mai 1980 asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor.
7. Convenția Comunităților Statelor Independente privind asistența juridică și raporturilor de drept în procesele civile, familiei și penale din 22 ianuarie 1993.
8. Convenția Comunităților Statelor Independente privind asistența juridică și raporturilor de drept în procesele civile, familiei și penale din 07 octombrie 2002 (semnată la Chișinău, Republica Moldova).
9. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994.
10. Codul de executare a Republicii Moldova din 24 decembrie 2004.
11. Codul de Procedură civilă a Republicii Moldova din 30 mai 2003.
12. Codul familiei a Republicii Moldova din 11 aprilie 2001.
13. Codul Muncii a Republicii Moldova din 28 martie 2003.
14. Codul fiscal a Republicii Moldova din 24 iulie 1997.
15. Legea cu privire la executorii judecătorești din 17.06.2010.
16. Legea contenciosului administrativ din 10 februarie 2000.
17. Legea taxei de stat din 03 decembrie 1992.
18. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 285/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de determinare a mărimii cheltuielilor pentru efectuarea actelor de executare.

Hotărârile explicative ale Curții Supreme de Justiție.

1. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la actele judecătorului în faza intentării procesului civil și pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare nr. 24 din 28.06.2004.
2. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile nr.25 din 28.06.2004.
3. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile nr.32 din 24.10.2003.
4. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ nr. 10 din 30.10.2009.
5. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești nr. 18 din 31.05.2004.
6. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la examinarea pricinilor civile în ordine de apel nr. 15 din 03.10.2005.
7. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la practica aplicării legislației procedurale la examinarea cauzelor civile în recurs nr. 3 din 27.03.2006.
8. Hotărârea Plenului C.S.J. cu privire la practica aplicării legislației procesuale la examinarea cauzelor civile în ordine de revizuire nr. 14 din 03.10.2005.

9. Hotărîrea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației procesuale civile la întocmirea hotărîrii și încheierii judecătorești Nr. 2 din 07.07.2008;
10. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 1999, nr. 11 cu privire la aplicarea legislației în soluționarea litigiilor legate de obligațiunile de gaj.
11. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 23.02.1998, nr. 7 despre practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației privind recunoașterea și executarea hotărîrilor instanțelor judecătorești străine pe teritoriul Republicii Moldova.

Bibliografie

1. Cotoi E., Incidente în procedura de executare silită. – București: Ed. Universul juridic, 2009.
2. Stoenescu I., Hilsenrad A., Zilberstein S., Tratat teoretic și practic de procedură a executării silite. – București: Editura Academiei, 1966.
3. Devderea V., Modul de punere în executare a hotărîrilor judecătorești pe cauze civile și comerciale Ziarul "Dreptul", 2004, nr.14, pag.8.
4. Devderea V., Executarea deciziilor judiciare - proces cu profunde implicații sociale Ziarul "Dreptul", 2004, nr.8, pag.6.
5. Savelly Zilberstein, Viorel Ciobanu – Tratat de executare silită, Lumina LEX 2001.
6. Ioan Gârbuleț - Organizarea și exercitarea profesiei de executor judecătoresc. – București: Ed. Hamangiu, 2007
7. Savelly Zilberstein, Viorel Ciobanu – Drept procesual civil. Executarea silită. Vol I, Vol II – București Lumina LEX 1996.
8. Porumb Grațian – Teoria generală a executării silite și unele proceduri speciale, București, Științifică 1964.
9. Popescu E., Bradin F., Suspendarea provizorie a executării în cadrul contestației de executare "Dreptul", 2003, nr.3, pag.108.
10. Андреев Ю., Исполнение судебных решений "Российская юстиция", 1996 г., № 12, стр.35.
11. Валеев Д., Комментарий к федеральному Закону – Об исполнительном производстве, СПб., 2003.
12. Валеев Д., Лица, участвующие в исполнительном производстве. - Казань, 2000.
13. Валеев Д., Правопреемство в исполнительном производстве "Российская юстиция", 2004 г., № 4, стр.57.